

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 32183/2023
12.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милан Суботин, адвокат из ..., против туженог „Дунав осигурање“ а.д. Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1900/23 од 27.09.2023. године, у седници одржаној 12.09.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиље и **ПРЕИНАЧУЈЕ** пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 1900/23 од 27.09.2023. године у преиначеном делу става првог изреке, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Новом Саду П 987/2023 од 25.04.2023. године у делу одлуке о главном захтеву којим је обавезан тужени да тужиљи, на име накнаде нематеријалне штете, за претрпљене душевне болове због умањења животне активности поред износа од 470.000,00 динара исплати износ од још 75.000,00 динара, за претрпљене физичке болове поред износа од 150.000,00 динара исплати износ од још 300.000,00 динара, за претрпљени страх поред износа од 170.000,00 динара исплати износ од још 150.000,00 динара и за душевне болове због наружености поред износа од 250.000,00 динара исплати износ од још 250.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 25.04.2023. године до исплате, као и у делу одлуке о трошковима парничног поступка којом је обавезан тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка поред износа од 56.800,00 динара у износу од још 22.600,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 212.100,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 987/2023 од 25.04.2023. године, усвојен је тужбени захтев у целости и обавезан тужени да тужиљи исплати на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности

исплати износ од 545.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 450.000,00 динара, за претрпљени страх износ од 320.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености износ од 500.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и да јој на име накнаде материјалне штете на име састава одштетног захтева исплати износ од 11.250,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате и на име ПДВ-а (20%) за састав одштетног захтева износ од 2.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, као и да тужилји накнади трошкове парничног поступка у износу од 79.400,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Тужилја је ослобођена обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1900/23 од 27.09.2023. године, ставом првим изреке, жалба туженог је делимично усвојена, па је првостепена пресуда преиначена у делу одлуке о главном захтеву, тако што је одбијен захтев тужилје за накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности преко износа од 470.000,00 динара до досуђеног износа од 545.000,00 динара, за претрпљене физичке болове преко износа од 150.000,00 динара до досуђеног износа од 450.000,00 динара, за претрпљени страх преко износа од 170.000,00 динара до досуђеног износа од 320.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености преко износа од 250.000,00 динара до досуђеног износа од 500.000,00 динара, све са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као у делу одлуке о трошковима поступка, тако што је обавеза туженог снижена са износа од 79.400,00 динара на износ од 56.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате, а у преосталом делу жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда у преосталом побијаном непреиначеном делу потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужилје за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у преиначеном делу, тужилја је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Ревизија је дозвољена применом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 10/2023, у даљем тексту: ЗПП), због чега није било места оцени дозвољености изузетне ревизије применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду у преиначеном делу, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да је ревизија тужилје основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је била сувозач у возилу марке „...“, рег.ознака, којим је управљала ББ. Ово возило је 30.12.2020. године, око 12,40 часова било заустављено на путу на путу Љубовија – Бајина Башта дана у месту ..., јер се

испред њега налазио шлепер који се зауставио. Возило у коме је била тужиља је било прописно удаљено у односу на заустављени шлепер када је дошло до удеса на тај начин што је у задњи део возила у коме се тужиља налазила ударило путничко возило „...“ рег.ознака, које се кретало из правца Љубовије ка Бајиној Башти. Тим возилом је управљао ВВ из ..., Општина ..., који је пресудом Основног суда у Лозници К 179/2022 од 30.11.2022. године оглашен кривим за кривично дело тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3., у вези члана 289. став 3., у вези става 1. КЗ. Возило рег.ознака је било осигурано од одговорности за штете причињене трећим лицима код туженог и искључива кривица за настанак овог саобраћајног удеса је на страни осигураника туженог.

Тужиља је пре него што дошло до судара чула шкрипу кочења и осетила је јак ударац од позади. Приликом саобраћајне незгоде била је везана сигурносним појасом. Након шока и вриске, успела је да изађе из возила, отворила врата сестри ГГ која је била на задњем седишту да јој помогне, а неко од очевидаца је позвао хитну помоћ и тужиља и остали учесници су одвезени у болницу, где су прво прегледане ББ и сестра тужиље ГГ, а тужиља је изгубила свест од болова док је чекала на преглед. Када је дошла себи тужиљи је извршено РТГ снимање, пружена јој је медицинска нега, установљена повреда кичме и врата и транспортована је у ..., а након тога у ... на даље лечење. Од момента када је стављена на носила и када су кренули да је транспортују у ... па наредних пет месеци тужиља је била непокретна. Тужиља и данас има последице овог саобраћајног удеса, отежано хода и има проблем са боловима сваки дан, пије тродоне као редовну терапију ујутру и увече. Отежано обавља све физичке активности, има проблема са бешиком у смислу да нема нагон за мокрењем, не може да остане у другом стању, јер би имала отежану трудноћу, не може дуго да стоји и хода, не може да потрчи и психички је измењена личност, заборавља, нема осећај у прстима, изгубила је сензибилитет, боли је лева нога и отказује. Након повреда задобијених у саобраћајној незгоди (дистензиона повреда врата, контуозна повреда грудне и лумбалне кичме) тужиља је неколико сати од повређивања задобила делимично одузетост ногу и губитак контроле над мокрењем. На МРИ прегледу тораколумбалне кичме се дијагностикује лезија конус медулариса у смислу исхемијске лезије. Пострауматски развој неуролошког дефицита је последица нагњечења кичмене мождине, а последице настале након тога су последице повређивања у предметној незгоди. Пласиран јој је уринарни катетер и након чега је уследили око шест недеља мировања са Шанцовим оковратником. Уринарни катетер је одстрањен и почиње да спонтано мокри након око пет недеља од повређивања, али нема осећај и нагона за мокрења све до краја лечења. Након спроведеног стационарног физикалног третмана на Клиници за рехабилитацију 31.03.2021. године до 29.04.2021. године, долази до функционалног опоравка, вертикализује се уз ТЛСО мидер и ходалицу и бива оспособљена за ход са једном подлактином штаком уз поремећену шему хода. Стационарни физикални третман на Клиници за медицинску рехабилитацију КЦВ је спровођен у три наврата. Након последњег стационарног физикалног третмана у периоду од 19.04.2022. године до 24.05.2022. године, тужиља је оспособљена за ход без помагала уз нарушену шему хода. По завршеном лечењу, у трајању од око две године, код тужиље заостају трајне последице у смислу смањене мишићне снаге доњих екстремитета (умерена парапеза) са нарушеном шемом хода, нема нагон за мокрењем и сама се тера на

мокрење, уз хроничне болове у лумбалном сегменту кичменог стуба и утрнулост леве ноге.

Тужиља је пре повређивања, током 13 година, играла фолклор и била је извођач, возила је ролере, бицикл, волела је да шета, ишла је у теретану и вежбала, а након повреде и након завршеног лечења од свега наведеног више ништа није у могућности да изводи.

Из налаза и мишљења судског вештака Томислава Цигића утврђено је да код тужиље са неурохируршке стране постоји умањење животне активности од 35% због заостале парапарезе доњих екстремитета у лакој степену. Тужиља отежано хода са поремећеном шемом хода, није у стању да трчи, вози бицикл и ролере, да игра фолклор или да плеше, да одлази у теретану како би вежбала, отежано се спроводе сексуалне функције. Није у стању да носи, вуче и подиже терет изнад 3кг, да борави у принудном положају, да стоји дуже од пет минута у континуитету, да дуже хода и дуже континуирано седи. При одређивању наведеног процента вештак је имао у виду да је тужиља узраста 25 година и да се последице повређивања рефлектују на сва три сегмента здравља: телесном, психичком и социјалном.

Тужиља је услед задобијене повреде трпела физички бол и страх дужине трајања и интензитета ближе наведених у образложењу нижестепених пресуда. Након повређивања и спроведеног лечења код тужиље је заостала делимична слабост ногу са поремећеном шемом хода (парапаретични ход), што утиче на естетски изглед тужиље и чини наруженост средњег степена. Тужиља је 22.06.2022. године прегледана на Клиници за психијатрију Клиничког центра Војводине, када су јој постављене дијагнозе: ... пострауматски стресни поремећај + пратеће телесне дијагнозе ... - бол у слабинском пределу и седалном живцу, ... - последице повреде кичмене мождине, ... - инфекција мокраћних путева, ... - нега која укључује коришћење других рехабилитационих процедура, Дана 17.08.2022. године је прегледана на истој клиници када су јој постављене дијагнозе: ... - ..., ... - блага депресивна епизода и раније навођене телесне дијагнозе. Дана 21.09.2022. године постављене су дијагнозе: ...- продужена реакција на стрес и исте дијагнозе као на претходном прегледу. Дана 06.10.2022. године поред дотадашњих дијагноза постављена јој је и дијагноза ... - генерализовани анксиозни поремећај. И препоручен је наставак психотерапијског третмана. Са психијатријске стране код тужиље је дошло до умањења животне активности у износу од 8%, па је укупно умањење животне активности 43%.

Тужени је у мирном поступку исплатио тужиљи на име накнаде нематеријалне штете за умањење животне активности износ од 90.000,00 динара, за претрпљене физичке болове износ од 80.000,00 динара и за страх износ од 70.000,00 динара (укупно 240.000,00 динара), а након што је запримио допунску медицинску документацију, обрачунао је да накнаду за душевне болове због умањења животне активности износи 530.000,00 динара, да накнаду за физичке болове износи 250.000,00 динара, а да за страх износи 180.000,00 динара, и од тако добијеног укупног износа накнаде од 960.000,00 динара умањио је раније исплаћени износ од 240.000,00 динара и на тај начин је добијен износ од 720.000,00 динара.

На овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су применили материјално право из чл. 154, 155, 200 и 897. Закона о облигационим односима и оценили да постоји основ за обавезивање туженог на накнаду нематеријалне штете коју је тужила услед повређивања претпела у виду душевних болова због умањења животне активности, физичких болова, страха и наружености, јер је до штете коју је тужила претпела дошло услед искључиве кривице осигураника туженог.

Одлучујући о висини накнаде штете, првостепени суд је имао у виду износе које је тужени тужили исплатио у мирном поступку и оценио да је ради исплате правичне новчане накнаде за претпљену штету тужени у обавези да за све видове штете исплати и износе наведене у изреци првостепене пресуде, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Другостепени суд је оценио да је првостепени суд превисоко одмерио правичне износе накнаде нематеријалне штете, имајући у виду животну доб тужиле и све околности конкретног случаја пре све интензитет и дужину трајања физичких болова и страха, степен умањења животне активности и последице које су заостале код тужиле у виду наружености, због чега је утврдио да је правична накнада за душевне болове због умањења животне активности износ од 1.000.000,00 динара, за физичке болове износ од 400.000,00 динара, за страх износ од 350.000,00 динара и за душевне болове због наружености износ од 250.000,00 динара па је имајући у виду износе који су тужили исплаћени у мирном поступку, преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности преко износа од 470.000,00 динара, за претрпљене физичке болове преко износа од 150.000,00 динара, за претрпљени страх преко износа од 170.000,00 динара и за претрпљене душевне болове због наружености преко износа од 250.000,00 динара, са законском затезном каматом од пресуђења до исплате

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиле указује да је другостепени суд погрешно применио одредбу чл. 200. Закона о облигационим односима, када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев преко одређених износа до износа досуђених првостепеном пресудом.

Наиме, првостепени суд је водио рачуна о свим објективним и субјективним околностима конкретног случаја релевантним за досуђивање висине накнаде штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности, физички бол, страх и наруженост који су код тужиле настали као последица задобијене повреде, значају повређеног добра и циљу коме служи ова накнада. Ово пре свега имајући у виду године живота тужиле у моменту повређивања, укупан степен умањења животне активности од 43%, да су последице повређивања трајне, да је задобила вишеструке тешке телесне повреде, да се последице повређивања рефлектују на телесни, психички и социјални сегмент здравља, да трпи последице у неурохируршком смислу у виду заостале парапарезе доњих екстремитета у лакој степену због чега отежано хода, да није у стању да обавља све активности које је раније обављала и које обављају људи њених година, да

има и последице психијатријске природе у виду психичке дисфункције, ПТСП, нема довољно полета, енергије, оптимизма, расположења смирености, воље за свакодневним активностима и свеукупно да има трајни пад у психичком функционисању, а да се наруженост средњег степена огледа у делимичној слабости ногу са парапаретичним ходом што утиче на њен естетски изглед и изазива свакодневне душевне болове.

Код постојања наведених околности конкретног случаја које су од значаја на висину накнаде штете, на које је правилно указао првостепени суд, висина накнаде штете досуђена првостепеном пресудом може се сматрати правичном за обе парничне странке, према сврси и циљу коме та накнада служи, односно наведени износ није превисоко одмерен.

Из наведених разлога Врховни суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, ставом првим изреке преиначио другостепену пресуду у преиначеном одбијајућем делу одлуке о главном захтеву тако што је одбио, као неосновану жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду, као и одлуку о трошковима парничног поступка садржано у првостепеној пресуди која је донета правилном применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, према коначном успеху тужиље у спору.

Тужиљи према успеху ревизијском поступку, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка у укупном износу од 212.100,00 динара и то за састав ревизије у износу од 33.750,00 динара, што увећано за износ пореза на додату вредност од 20% износи 40.500,00 динара, применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и судске таксе на ревизију у износу од 74.100,00 динара и на одлуку о ревизији у износу од 97.500,00 динара, применом Таксене тарифе из Закона о судским таксама, а према вредности предмета спора побијеног дела правноснажне пресуде (775.000,00 динара)

Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**